

**D. Marcus Evangelista. Rodolphi Gwaltheri Tigurini in
Euangelium Iesu Christi secundum Marcum Homiliæ
CXXXIX.**

Gwalther, Rudolf

[S.l.], 1570

VD16 W 1048

Homilia LXXII. Et facta est nubes, quæ obumbravit illos, uenitq[ue] uox è
nube, dicens: Iste est filius ille meus dilectus, ipsum audite. Et repentè
cum circunspexissent, non amplius uiderunt ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71833)

bonum est nos hic esse, faciamus hic tria tabernacula, &c. At de eodem dicitur, quid quid dicitur ignorari, & quod omnes simul errore & stupore, ceu somno, aggravati fuerint. A ceteris hoc illud quod in carne adhuc infirma & mortali agerent, nobis vero post nostrorum corporum clarificationem nihil tale metuendum erit. Elucet autem hic infirmitas nostra qua celestis gloria expectamus sustinere redijt. Moysi Dei faciem videre cupienti respondetur: Non videbit me homo, & viuet. Semper prorentes ex angeli conspectu mortem timuerunt. Israelitæ ad montem Sinai magno cum terrore accersi sunt, ne Deus cum ipsis loqui pergeret. Danielem quoque in visionibus concidisse legimus, quod ipsum postea Ioanni Apostolo in Patmo contigit. Zacharias vero Ioannis Baptistæ pater, cum angelum vidisset, obmucuit. Seruiant hac institutioni, ne alium sapiamus, & simul illorum arrogantiam suspectam habeamus, qui angelorum apparitionibus & visionibus impudenter gloriantur. Et hæc quidem de prima huius historie parte, & primo illius vsu dicta sint. Agnoscamus in his Dei beatitatem, qui vt nos per filij sui meritum celestis regni heredes fecit, ita eiusdem gloria nobis in eadem illo reuelare dignatus est. & huius spe inflammati, terrena relinquamus, & constanti fide per vitam vitæ discrimina ad celestis patriæ hereditatem contendamus, vbi cum Christo Iesu Dei filio regnabit, & vnico saluatore æternum viuere dabitur; cui debetur benedictio, honor gloria & potestas æternum. Amen.

H O M I L I A LXXII.

Et facta est nubes, quæ obumbravit illos, uenitque uox è nube, dicens: Iste est filius ille meus dilectus, ipsum audite. Et repente cum circumspexissent, non amplius uiderunt quenquam, sed solum Iesum esse secum.

Argumentum
& usus præsentis loci.

Duplex præsentis historie scopus & vsus est. Primò enim docet, quemodo Christus Iesus ad iudicium venturus, quæque in resurrectione et regno celestis priorum conditio futura sit. Secundo Iesum hunc, qui ex Maria virgine homo natus est, simul Dei filium, & olim promissam hominibus salutarem esse testatur, cui omnes eos consecratos esse & obedire oporteat, qui salutem cupiunt. De priori nuper diximus, quantum per Dei gratiam datum fuit. Quare de posteriori modo agemus, cuius tractatio & cognitio vt nobis salutaris & necessaria est, ita fidem meretur certis & minime fluctuantem, cum non hominis alicuius aut angeli testimonium, sed ipsius Dei patricium proponatur, qui celesti voce docet, quid de filio suo Iesu Christo teneri & credi debeamus, in paucis verbis vniuersam fidei & salutis nostræ rationem ita complectitur, vt illa sola ad omnes uultu seculi de fide & religione controuersias dirimendas sufficere possint. Quare utilissimum fuerit huiusmodi ex ordine considerare.

Author oraculi
Deus.

Primum author oraculi, Deus pater, certis quibusdam indicijs denotatur. Nam nubes lucida discipulos obumbrat, & ex nube illa vox auditur. At nubes diuina presentie signa esse scriptura abundè constat. In nube enim Israelitarum castra præiuit, cum ex Aegypto liberatos per mare rubrum & desertum duceret. Nubes quoque tabernaculum operiebat, quando responsa Deus dabat. Similiter nube templum replebatur, cum illud diuinis cultibus Solomon dedicaret. Nubes denique Dei vehiculum esse Dauid ait: nimirum quod illis suam presentiam & virtutem nobis declarat. Cum ergo hic quoque, nubes montem simul & discipulos obumbrarit, & ex illa ipsa nube vox prodierit, Deum hinc vocem fuisse, minimè dubium est. Et cum alibi caliginis & nubium aeriarum mentionem faciat scriptura, que horrore plenè Dei irati maiestatem denotant, hic lucida nubes cernitur, que & presentiam clarificationis Christi negotio probè conuenit, & de Dei favore luculenter testatur, qui (vt postea ad diem) nobis in Christo reconciliatus est. Debent autem ista oraculi huius auctoritatem & fidem commendare, ne Dei patris de filio testimonij aliqua ex parte in dubium uocemus. Si enim hominum testimonium recipimus (vt Ioannes ait) maius vtrique & ponderosius censeari debet Dei testimonium, quod tanta cum grauitate & gloria filio suo reddidit.

Vnde petitum
oraculum.

Cæterum priusquam ad huius testimonij sive oraculi explicationem descendamus, vnde illud dicitur sumptum sit, videre oportet. Ex scripturis nimirum veteris testamenti, in quibus singula illius potest

us expressè ponuntur, In Psalmis enim habetur: Filius meus es tu, hodie ego te genui. Apud Isaiam Psalms. 2. 4
 vero de Christo Deus loquitur: Ecce servus meus, quo mitar: electus meus, quo placatur anima mea. Isaias 42.
 Mosè vero, cum prophetam illum magnum diuinitus promiseret, quem Christum Iesum esse Pe- Deut. 18.
 trus & Stephanus testantur, addit: Hunc audite. Quid ergo dicemus? Num ex scripturis mutua- Actos. 3. 7.
 tur Deus, quæ de filio pronunciet? Imò nisi hæc iam olim per spiritum suum in Moysè & prophetis
 tur Deus, quæ de filio pronunciet? Imò nisi hæc iam olim per spiritum suum in Moysè & prophetis
 locutus esset, illi quod dicerent, non habuissent. Et licet alijs verbis filium suum commendare possent,
 illis tamen vti voluit, quæ in veteri scriptura continebantur, vt & scriptura sacræ auctoritatem
 offereret, & Iesum hunc eum esse testaretur, qui olim per Moysen & prophetas humano generi salua-
 tur promissus est. Quod cum primis facit, quod nuper cum Christo Moysen & Eliam à discipulis vi-
 sis fuisse, & illos ipsius excessum siue mortem exposuisse, audiuimus. Et sanè, si Moysis & propheta-
 rum scripta euoluamus, illos omnes Christi passionem & gloriam (vt Petrus ait) inuestigauisse pa-
 ruit: vt non temere Christus resuscitatus dicat, oportuisse se mori & resurgere, vt implerentur, quæ
 in Moysè, Psalmis & prophetis de se scripta extant. Plurimum ergo ad scriptura sacræ commenda-
 tionem facit hic locus, & eos confutat, qui veteris Testamenti libros nihil ad nos pertinere clamant.
 Quos si interrogaueris, cur Deus pater scriptura verba cælitus intonare, cur item Christus ipse &
 Apostoli Moysen & prophetarum auctoritatem allegare voluerint, non habebunt quod respondeant,
 nisi ea quos, fabulosa dicere velint, quæ ab Euangelistis traduntur. Quod si fecerint, Iudeis et Tur-
 cis deterioris sunt, nec digni, cum quibus de fide & religione disputetur. Potest etiam ex hoc loco ijs
 responderi, qui cum de totius scriptura fide dubitent, Deum, vt olim, cælitus loquentem audire cu-
 puerint, aut angelos doctores sibi dari petunt. Atqui hic Deus ipse loquitur, & paucis omnem nostræ sa-
 luti rationem simul & officium, quo ipsi abstracti sumus, comprehendit. Nec tamen aliud dicit, quam
 quod ex eius suggestione iam olim Moysen & prophetas scriptis mandauerant. Neq; hodie aliud dictu-
 rus esset, si denno nobis coram loqui dignaretur. Procul ergo faceant impia & scurriles illa postula-
 tiones: Et Dei bonitatem potius agnoscamus, qui ne satane prestigij locus esset, salutis doctrinam
 non ex reuelationibus incertis, sed certis scriptura sacræ oraculis nos discere voluit. Eas ergo scrute-
 mur, et in illis loquenti Deo credamus, nisi incertis et aditionibus circunduci et male perire volumus.

Hic præmissis, ipsum patris Dei oraculum excutiemus, quod tribus partibus constat. Prima Oraculi partes
 quæ nam sit Iesus docet, quoad personam, siue essentiam. Secunda illius officium explicat, cui illum
 pater iam inde ab æterno destinauit. Tertia nostri nos officij admonet, quod illi debent, qui per ipsum
 saluari volunt.

Primo quis nam Christus sit, docetur, quando de illo loquens Deus pater ait: Ille est filius ille 1. Quis Chris-
 meus dilectus. Filium vocat, non ea ratione, qua nos propter adoptionis gratiam filij Dei censetur, stus.
 sed sibi coæternum & consubstantialem esse testatur. Et huc facit, quod dicitur: Hic est dilectus, ista pronuncians,
 articulum & dilecti epitheton addit: Quasi diceret. Hic est vnigenitus ille et verus meus filius, quæ
 vt ab æterno mihi consubstantialem genui, ita nunquam mihi inuisus & exosus, sed semper vnice di-
 lectus fuit, nunc maxime, quando vt meo decreto obtemperet, vilem & miseram mortalium carnem
 assumere dignatus est. Afferitur ergo hac voce Christi diuinitas, & cum de eo ista dicantur, quem
 hominem verum factum esse scriptura docet, eundem verum Deum simul & hominem esse constat, Rom. 8.
 quæ dicitur alibi prolixius est dictum. Est verò hoc euidentis dilectionis Dei argumentum, qui vt
 nos, qui filij iræ eramus, ex morte in vitam assereret, filium suum vnigenitum, et qui solus diligi me-
 rebatur, pro nobis tradidit. Euerit hoc omnem nostrorum operum & meritum fiduciam, quando
 hoc nulla alia ratione fecit Deus, quam quod nos immerentes dilexit, iuxta illud Apostoli: In hoc est
 charitas, non quod nos dilexerimus Deum, sed quod ipse dilexit nos, &c. Deinde vt hoc ipsum con-
 solationis seruit, & de gratia Dei certos reddat, quod qui filium dedit, nihil eorum negaturus sit, quæ
 nostre salutis inferunt: Ita nostri nos officij admonet, vt Deum ipsi quoq; redamemus ex tota ani-
 ma nostra, nec quicquam illo charius & præstantius habeamus. Quæ enim rema digni erunt, qui
 huius mundi opes & voluptates, siue etiam vitam suam Deo præferunt, qui nos filio suo vnigenito et
 dilecto (vt ita dicam) chariores habuit?

Secundo officium Christi indicatur, ad quod illum pater ab æterno prædestinauit. Nam apud 2. Officium
 Martiæum additur: In quo mihi complacui. Quam particulam Marcus & Lucas sub dilecti epi- Christi.

1. Pet. 1.

Genes. 5.
Rom. 5.
Isaie 59.

Isaie 53.
1. Cor. 1.
2. Cor. 5.

3. Officium no
firum.
Deut. 18.
Isaie 61.

1. Pet. 1.
2. Pet. 1.
Matth. 23.

Ephes. 4.

Ioan. 1.

Marc. 4.
Ioan. 5.
Matth. 7.

Ioan. 8. 10.

Summa eorum
que ad nostram
salute spectant.

Concilium Tha
boricum.

theto comprehensisse videntur, eò quòd filium pater ita diligit, ut propter illum nos quoque in gratiam receperit. Illum ergo mediatozem esse docet, qui ut nos Deo reconciliaret, in mundum venit. Constat enim nos omnes ex Adam peccatores & filios iræ nasci. Nam cum peccando à Deo imago ne & prioris sua dignitate Adam excidisset, iuxta suam imaginem filios suos genuit, sicut per unum hominem peccatum in mundum introiens uniuersum mortaliu genus peruasit. At quia peccata à Deo separant (sicuti ipse per Isaïam docet) nobis nullus ad ebronum gratie aditus pateat, nisi mediator aliquis Deum nobis iratum placaret. Hunc Christum esse pater ipse in presenti testatur, & sic in illo nobis peccatorum remissionem & iustitiam, vnionem cum Deo & uitam æternam cum monstrat. In hunc enim Deus conuenire fecit omnium nostrum peccata, que mortis sue meritis ara crucis expiauit, sicut nobis à Deo factus est iustitia, satis factio, sanctificatio & redemptio. Et hic quod Paulus scribit: Omnia ex Deo, qui reconciliauit nos sibi per Christum Iesum, deditur nobis ministerium reconciliationis: quandoquidem Deus erat in Christo, mundum sibi reconciliaturus imputans eis peccata sua: et posuit in nobis sermonem reconciliationis. Itaq; nomine Christi legatione fungimur, tanquam Deo vos obsecrante per nos, Christi nomine rogamus, Reconciliemini deo. Eum enim qui non noit peccatum, pro nobis peccatum fecit, ut nos efficeremur iustitia Dei per illum. Cuius generis multa extant in prophetis & Apostolicis literis, que passim magno consensu tradunt, non alio mediatoze nos cum Deo reconciliari & saluari posse, quam Christo Iesu, cui ipse pater dicit testimonium cælestis reddens, confirmat ea, quecumq; in hanc sententiam alibi habentur.

Tercio nostri nos officij Deus admonet, addens: Hunc audite. At dum nos illum audire debet, utiq; eum nobis doctorem constituit, qualem illum passim scriptura proponit. Moses certe (ut supra diximus) prophetam vocat, quem qui audire nolit, excidit & populo mereatur. Apud Isaïam quoque se à Deo uictum & missum affirmat, ut pauperibus Euangelium, captiuis liberationem, & reum illum iubilium humano generi annunciet. Nec illum eo modo tempore docuisse putabimus, quæto in carne inter homines uersatus est. Quin olim spiritu suo prophetas adfuit, qui ab ipso illustrati salutis mysteria ueteribus tradiderunt. Idem Apostolos dedit, quorum ministerio orbem terrarum uniuersum in Dei & salutis cognitionem adduxit. Quin in cælis confidens, etiamnum dona sua beatissimis largitur, & alios quidem facit Apostolos, alios uero prophetas, alios euangelistas, alios doctores & pastores, quorum operæ ecclesiam suam instaurare & ædificare solet. Perpetuus ergo & uicarius ecclesie doctor est, eoque præstantior reliquis omnibus, quod è sinu patris ad nos missus de suo accipit que nobis traderet, & quod nemo prophetarum & Apostolorum tanta cum maiestate ordinatus legitur, quantam hic in Christi ordinatione diuinitus adhibitam fuisse uideamus. Debet ista meretur, ut eò diligentius præstemus quod hic à nobis pater exigit, dum nos illum audire iubet. Non enim inanem auscultationem præcipit, quam multis non profuisse scimus, qui illum docentem sequentibus audierunt. Sed primò quidem attentionem animorum requirit, deinde fidem que cum ipso & ardenti obedientie studio coniuncta sit. De attentione supra egit in parabola seminis. Religiosè similiter comprehendit, quando apud Ioannem ait: Amen dico uobis, qui audit uerbum meum, & credit ei, qui misit me, habet uitam æternam. Item apud Mattheum: Qui audit ex me sermones istos, & facit eos, illum similem dicam uiro prudenti, &c. Primus ergo nostri officij gradus est, Christum in Euangelio loquentem audire. Nam oues meæ (inquit) uocem meam audiunt, & sequuntur eam. Item: Qui ex Deo natus est, audit uerba mea. Secundus, ijs credere, que ille loquitur. Tertius, pro fidei obedientiam se eorum illi accommodare. Qui hæc præstant, in fide in Christum iustificati & iustificati peccare desinunt, & uitæ innocentiam custodiunt.

Habemus ergo in his uniuersa fidei & salutis nostre mysteria, sicut in initio monuimus. Nos enim peccatores & propter peccata mortis reos ac iræ filios esse constat. Aliunde ergo querendus erit, qui peccatis liberet, qui uita restituat, & filios Dei faciat. Atqui de hoc hodie passim disputatur. Sunt enim qui suorum operum meritis istud se consequi posse putant. Sunt qui diuis mediatoribus utantur. Sunt qui fidei & salutis sue incerti, Concilij generalis determinationem expectant. At omnibus istis mederi poterat unicum hoc Dei patris oraculum, quod non temere illi elapsim, sed in Concilio omnium sanctissimo pronuntiatum est. Nam in sancto illo monte conuenit quicquid uisum sit in cælis siue in terris, aliquam auctoritatè meretur. Ascendit eò Christus cum tribus discipulis, qui

hii familiarissimos habuit. Adsum ex defunctorum numero Moses & Elias, qui omnium veteris Testamenti sanctorum personam sustinent, & iidem Christi excessum siue mortem exponunt. Mox Deus pater in nube lucida descendens alta voce decretum aeternum & inuolabile denunciat: *Iste est filius ille meus dilectus, in quo mihi complacui, hunc audite.* Et cum ad Christi contactum (ut Martineus scribit) discipuli, quos diuina maiestatis fulgor exterruerat, repente circumspecterent, neminem preter Iesum solum viderunt. Solus ergo ille Dei filius magno suo merito dilectus est. Solus ille mediator est, in quo patri complacuit. Solus nostra est satisfactio atq; iustitia. Solus catholicus & orthodoxus fidei & salutis doctor est, quem omnes audire oportet, qui cum Deo reconciliari, & salutem consequi volunt. Quid ergo contendimus? quid frustra disputamus? Quid Deo ipsi ex nobis novos mediatores obtrudimus? Quin illum in propheta clamantem audimus: *Ego Dominus, hoc est* Isai. 42. *Ioan. 14.* *Matth. 11.* *Act. 4.*

HOMILIA LXXIII.

Cum autem descenderent de monte, precepit eis ne cui narrarent quae uiderant, nisi cum filius hominis a mortuis resurrexisset. Et tenuerunt apud se uerbum hoc, quarentes mutuo, quid illud esset. A mortuis resurgere. Et interrogarunt eum dicentes: Cur scribae dicunt, quod Eliam oporteat uenire prius? Ipse uero respondens dixit illis: Elias qui dem cum uenerit prius, restituet omnia: & ut scriptum est de filio hominis, oportet ut multa patiat, & pro nihilo habeatur. Sed dico uobis, quod Elias uenit, & fecerunt ei quaecumque uoluerunt, sicuti scriptum est de eo.

Dominus noster Iesus Christus in precedenti sua clarificationis historia tribus discipulis glorie & regni sui celestis gustum exhibuit, ad quos simul vox celestis delata est, quae Deipatri & usui patris de Christo testimonium continet. Omnium uero hic praecipuus finis est, ut nostra salutis in Christo certi, nullis aduersis siue periculis, nullis item hominum amicitijs nos ab ea fide abstrahi patiamur, quae & patris Dei reconciliationem, & uitam aeternam nobis in Christo uerissime commonstrat. At quia adhuc in nonnullis discipulis haerebant, de illis in praesenti disserit. Nobis uero istius colloquij hic usus est, ut plenius adhuc discamus, in uero Christo impleta esse, quaecumq; de humani generis saluatore & tota salutis nostra ratione olim praedicta sunt, & proinde nec fabulosi hominum traditionibus locum demus, quae salutem hanc dubiam & incertam reddunt, nec cruce & tribulationibus offendamur, quando ipsum Dei filium, & cum hoc omnes credentes omnibus seculis persecutionem sustinuisse uidemus.

Exordium colloquij ipse Christus facit, qui descendentibus ex monte grauius praecipit, ne alicui narrent quae uiderant, donec ipse a morte resurrexerit. Ad eundem modum supra praecipit, ne Dei filium esse cuiquam dicerent. Causa praecipit sunt, quod Apostoli nondum satis instructi erant, ut tanta mysteria digne tradere possent, & Christum prius extreme humiliari oporteret, ac crucifigi, priusquam regni ipsius gloria omnibus innotesceret: ne uidelicet crux postea Apostolorum praedicationem suspensam redderet, & omnium ludibrio exponeret. Prudentiam ergo (ut etiam alibi) in ministris Christus requirit, quae tempora & occasiones rerum obseruet, ut maiori cum fructu doceant.